

Läh.: Pirkkalan kalastusalue
Viinikankatu 53 33800 TAMPERE

23.1.2014

1 (5)

Maa- ja metsätalousministeriö
Luonnonvaraosasto
Elinkeinokalatalousyksikkö
Hallituskatu 8, Helsinki PL 30
00023 Valtioneuvosto

Viite:

Kalastuslakimuutos

Nykyisessä lakimuutosesityksessä myönteistä on mm. kalatalousalueiden perustaminen nykyisten kalastusalueiden tilalle, kalatalousalueiden osakaskuntien äänimäärän porrastus, kalastuksen valvojen tutkinto sekä kaupallisten kalastajien rekisteröitymispakko. Lakimuutosta on kehitetty muiltakin osin parempaan suuntaan mutta siinä on edelleen kehitettävää.

Pidämme kalatalouden järjestöjen kannanottoa tärkeänä. Lausunnoissa tulee näkyä kalatalouden käytännön tekijöiden näkemys mihin suuntaa sitä on kehitettävä. SOME:n lausuntojakin kannattaa kuunnella mutta niiden ”painoarvoa” ei tule korostaa.

Rahoitus

Lakiehdotuksen mukaista kalavarojen ekologisesti, taloudellisesti ja sosiaalisesti kestävää käyttöä ja hoitoa ei saavuteta yhden kortin mallilla. Kysymyksessä on rakenteellinen ajatusvirhe. Ravustajan, katiskan pitäjän ja verkkokalastajan tulisi ostaa valtakunnallinen virvelilupa, vaikka he eivät kalasta virvelillä. Tämä on pakkomyyntiä näille kalastajaryhmille ja saattaa olla lainsäädännöllisestikin väärä ajattelutapa. Lähtökohtana tulee olla, että kukin kalastajaryhmä maksaa lupamaksuina kohtuukorvauksen harrastamansa kalastusmuodon perusteella. Valtion kalastusmaksut tulee jatkossa hinnoitella markkinalähtöisesti ilman kalastusoikeuden polkumyyntiä.

Nykyisin palveluita tuotteistetaan moneen ryhmään ja asiakkaat viime kädessä valitsevat minkä tuotteen ne haluavat; esimerkkinä maitotuotteet Aamulehden artikkelissa (liite AL 11.1.2014). Kalatalouden sektorilla ollaan edelleen vanhoilla linjoilla. Asiakkaille tarjotaan alihinnoiteltu lupavaihtoehto jolla poljetaan muut lupavaihtoehdot suohon.

Pirkkalan kalastusalue

Viinikankatu 53 33800 TAMPERE ☎ 050-5929255, e-mail: pirkkalankalastusalue@pirkkalankalastusalue.net; kotisivumme: www.pirkkalankalastusalue.net

Pirkanmaan kalatalouskeskus ry:n syyskokous otti kantaa asiaan ja vaatii, että lakiuudistus tulee toteuttaa nykyaikaisella tavalla ”käyttäjää maksaa” -periaatteen mukaisesti. Viehekalastuksen suhteellinen osuus on merkittävästi lisääntynyt viime vuosina ja pyyntitapa kohdistuu pitkälti petokaloihin. Tämän kalastusmuodon maksuja ei ole syytä laskea kuten nykyisessä lakiehdotuksessa esitetään. Pirkanmaan kalatalouskeskus ry esittää:

- a) Kalastusta ja ravustusta harrastavat lunastavat **perusmaksuna 25 euron (vuosi) hintaisen valtion kalakortin**. Lyhytlupina viikkokortti 10 euroa ja päiväkortti 5 euroa. Varsinainen kalastuslupa hankitaan vesialueen omistajalta tai muulta kalastusoikeuden haltijalta kuten tähänkin saakka.
- b) Viehekalastusta yhdellä vavalla harrastaville tarjotaan mahdollisuus lunastaa 55 euron (vuosi) hintainen **sisävesialueen viehekortti**, joka kattaa kaikki Suomen järvet ja jokivesistöt lohi- ja siikapitoisia virtavesiä ja erikoiskohteita lukuun ottamatta. Itämeren rannikolla kalastava voisi lunastaa vastaavasti **rannikkoalueen viehekortin** (55 euroa/vuosi). Satunnaisemmin kalastaville ja kalastusmatkailijoille tarjotaan lisäksi kohtuuhintaisia lyhytlupia; viikkokortti 10 euroa ja päiväkortti 5 euroa.
- c) Maksujärjestelmä laaditaan siten, että kaikki tarvittavat maksut voi lunastaa esim. verkkokaupan kautta yhdellä maksutapahtumalla, jolloin yhdistelmäkortti (kalakortti + viehekortti) on hinnaltaan 80 euroa vuosi, 20 euroa viikko ja 10 euroa vrk.
- d) Kaikki 18 vuotta täyttäneet ovat maksujen piirissä, onkijoita ja pilkkijöitä lukuun ottamatta.

Pirkkalan kalastusalue yhtyy Pirkanmaan kalatalouskeskus ry:n esitykseen tässä asiassa.

Korvaukset vesialueen omistajille

Hallituksen esityksessä todetaan mm.: ”*Omaisuuksien suoja koskevan perustuslain 15 §:n 1 momentin nojalla jokaisen omaisuus on turvattu. ... Vesialueen omistukseen kytkeytyvä kalastusoikeus on perustuslakivaliokunnan vakiintuneen käytännön mukaan perustuslaillista omaisuuden suojaan nauttiva varallisuusarvoinen etu haltijalleen, jolla on lähtökohtainen valta hallita, käyttää ja hyödyntää omaisuutta sekä määrätä siitä.*”

Vesialueiden omistajille on korvattava kalastusoikeuden käyttö viehekorteista sekä myös onginnasta ja pilkinnästä. Näistä kertyneet varat tulee palauttaa täysimääräisinä vesialueiden omistajille. Tässä asiassa ei ole tapahtunut lainsäädännöllistä muu-

Pirkkalan kalastusalue

tosta joten onkimista ja pilkkimistä ei tule jättää pois korvattavien kalastusoikeuksien luettelosta. Tämä mahdollistaa kalavesien suunnitelmallisen ja tehokkaan hoidon, jota kalastuksen harrastajat tänä päivänä yhä enemmän toivovat.

Pienillekin vesialueen osakaskunnille tulee maksaa niille kuuluvat korvaukset mikäli ne ovat tiiviissä yhteistyössä kalavesien hoidossa.

Kalatalous viranomainen

Paikallistasolla osataan tehdä tarvittavia päätöksiä. Kuten jo aiemmin on kommentoitu ihmetystä herättää se miten paljon ELY-keskukselle siirrettäisiin uusia tehtäviä ja runsaasti lisää byrokratiaa. Valtionhallinnossa on asetettu huomattavat supistustavoitteet henkilömäärissä ja tarkoituksena on karsia julkisen hallinnon tehtäviä ja vähentää byrokratiaa. Mikäli henkilöresurssit eivät riitä, päätökset viipyvät ja asioiden hoito vaikeutuu.

Uusia tehtäviä ja byrokratiaa on siirretty ELY-keskukselle – toisaalta hallituksen esityksessä valitellaan resurssien vähäisyyttä – onko lakimuutoksen tavoitteena kuitenkin valtion hallinnon henkilöstön määrän lisäys – päinvastoin mitä valtion hallinnon muutoksessa muutoin ollaan tekemässä.

Kalatalousalueet

Hallituksen esitys:

127 §

Ensimmäisten käyttö- ja hoitosuunnitelmien sekä ohjesääntöjen laatiminen Kalatalousalueen on esitettävä ensimmäinen 35 §:ssä tarkoitettu käyttö- ja hoitosuunnitelma elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskuksen hyväksyttäväksi kahden vuoden kuluessa tämän lain mukaisten kalatalousalueiden rajojen vahvistamista koskevan päätöksen lainvoimaiseksi tulemisesta.

Kalatalousalueiden on vuoden kuluessa niiden rajojen vahvistamista koskevan päätöksen tekemisestä esitettävä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen vahvistettavaksi tämän lain mukaiset ohjesäännöt.

Kokemuksesta tiedetään että toimialueiden muodostaminen sinänsä jo vaatii riittävän ajan. Aikataulu on liian tiukka myös käyttö- ja hoitosuunnitelmien laadinnassa – lisävuosia tarvitaan.

Hallituksen esitys:

25 §

Kalatalousalueen yleiskokouksessa on kullakin vähintään 1 000 hehtaarin vesialueomaisuutta edustavalla edustajalla kolme ääntä, vähintään 500 mutta alle 1 000 hehtaarin vesialueomaisuutta edustavalla

Pirkkalan kalastusalue

edustajalla kaksi ääntä, muita jäseniä edusta-villa edustajilla yksi ääni.

Edustajat joilla on yli 2000 hehtaarin pinta-ala, tulee saada neljä ääntä.

Kalastusmuodot

”Onkimisen määritelmä muuttuisi voimassa olevan lain vastaavasta siten, että jatkossa onkiminen olisi mahdollista myös kelalla varustettua vapaa käyttäen. Tämä mahdollistaisi onginnan harjoittamisen myös loivilla ja matalilla ranta-alueilla sekä helpottaisi veneettömien kalastajien ongintaharrastusta.

Kelaongintaa ei tule saattaa yleiskalastusoikeuden piiriin. Väittäminen ”helpottaisi veneettömien kalastajien ongintaharrastusta” tuntuu kummalliselta koska kyllä nykyisinkin veneettömien on mahdollista kalastaa – ei se ole ollut vaikeaa.

Kelaonkijoiden saalislajeina ovat särkikalajien lisäksi ja monilla kalastajilla niiden sijasta tyypillisesti istutuksin tuettavat arvokalat; siika, kuha, kirjolohi ja karppi. Lisäksi kelaonkija voi tehokkaasti tavoitella monia muita saalislajeja, kuten isoa ahventa, haukea, toutainta, harjusta ja myös taimenta. Luonnollinen syötti on useimmiten paljon tehokkaampi kuin keinotekoinen viehe. Tämä näkyy onginnan ohella esimerkiksi suuren suosion saaneissa lohikalajien täkyraksiuistelussa, joka on käytännön kokemusten ja tutkimustenkin mukaan tehokkaampaa kuin kalastus keinovieheillä. Kelaonginnan määrittely puuttuu lakiehdotuksesta. Esimerkiksi liikkuvasta veneestä kelaonkiva voisi käytännössä voisi uistella virveliä käyttäen vapaasti ja maksuttomasti täkyraksilla viehekalastajien maksaessa kalastusluvat.

Kalastuksen valvonta vaikeutuu mikäli kelaoginta siirretään yleiskalastusoikeudeksi. Ei myöskään ole mitään kestäviä perusteita tarjota yhdelle kalastajaryhmälle täysin maksutonta arvokalajien kalastusoikeutta. Kelaonginta on suositeltava kalastusmuoto, mutta se tulee ehdottomasti pitää viehekortin piirissä.

Maksullisen luvanmyynnin piiriin tulee kuulua myös jigaaminen ja vertigaalijigaiminen.

Madeharan kieltö

Tämän vuosisataisten perinnekalastusmuodon kieltämiselle ei ole olemassa minkäänlaista kalataloudellista perustetta. Se ei uhkaa kalakantoja. Samanaikaisesti lakiehdotuksen perusteluissa korostetaan kalastuskokemusten kasvavaa merkitystä. Mateen pyynti talvisena yönä jäältä lienee kalastuskokemuksena mieleenpainuvimpia kalastus-

Pirkkalan kalastusalue

tapahtumia nuorison kalastusharrastuksen lisääjänä ja suuri mahdollisuus myös kalastusmatkailun kehittämiseksi ajatellen erityisesti kansainvälistä asiakaskuntaa.

Pyydysten silmäkorajoitukset ja saaliskiintiöt

Kalastuslaista ja sen perusteluista tulisi selkeästi ja sanallisesti käydä ilmi kalastusoikeuden haltijoiden rooli ja oikeudet päättää pyydysten rakennetta ja saaliskalojen määrää koskevilla asioilla.

Voimassa olevan kalastuslain osalta on esitetty erilaisia tulkintoja siitä, kenen oikeus on päättää esimerkiksi alueellisista verkkojen solmuvälirajoituksista (mm. KalL 32 §). Lakitekstin epämääräisyys ja erilaiset tulkinnat ovat tehneet asiasta hyvin epäselvän. Käytännössä osakaskunnat, kunnat ja muut kalastusoikeuden haltijat ovat tähän saakka asettaneet hyvin pitkälti esimerkiksi verkkojen solmuvälirajoitukset omille vesialueilleen ja niitä on noudatettu käytännön kalastuksessa. Verkkojen silmäkoon määritys tulee tehdä paikallisesti. Esimerkiksi Pirkanmaalla selvitetään kuhien sukukypsyys paikallisesti. Tämä tutkimuksen pohjalta verkkojen silmäkoko voidaan päättää paikallisesti tutkimuksen pohjalta.

Sama tarkennus olisi syytä tehdä myös saaliskiintiöiden määräämisoikeudesta. Voiko esimerkiksi yksittäisen koskikohteen ko. haltija päättää ko. vesialueen kalastajakohdasta (kuten nykykäytäntö) tai kokonaiskiintiöstä lohikalajien osalta, vai onko asia vahvistettava MMM:n asetuksella tai ELY-keskuksen päätöksellä (52 ja 53 §) ?

Pirkkalan kalastusalue